

Državni izpitni center

P 2 4 3 A 1 0 1 1 3

ZIMSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 3. februar 2025

POKLICNA MATURA

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- ♦ Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen (npr. nal. 1, 3).
- ♦ Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna (npr. nal. 4, 8).
- ♦ Kadar pričakujemo odgovor ali rešitev v povedi, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrezna (npr. nal. 10.1, 11).
- ♦ Pri nalogah izbirnega tipa lahko kandidat obkroži samo eno črko, če v navodilih ni določeno drugače. Če obkroži več črk, se naloga točkuje z 0 točkami (npr. nal. 5, 19.1).

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	♦ Milena Zupanič / M. Zupanič ♦ 11. 1. 2020 / 11. januarja 2020 ♦ Delo ♦ Magazin		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	3	po smislu, npr., ena od: ♦ Tema besedila so življenje in dosežki Edvarda Rusjana. Avtorico je k pisanju besedila spodbudila (109.) obletnica strnoglavljenja (letala) prvega slovenskega pilota. ♦ Besedilo govori o Edvardu Rusjanu in je nastalo ob (109.) obletnici njegove nesreče v Beogradu.		1 za navedbo teme 1 za navedbo spodbude 1 za jezikovno pravilnost ustreznega odgovora z vsaj eno navedbo

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	2	♦ enogovorno po smislu, npr., ena od: ♦ ga je tvorila ena sama sporočevalka ♦ avtorica ne pričakuje bralčevega odziva ♦ ni prišlo do menjave vlog sporočevalca in naslovnika ♦ ne vsebuje replik/pogovornih menjav / ni dialoga ♦ publicistično		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1
		po smislu, npr., ena od: ♦ ga je tvorila novinarka ♦ je bilo objavljeno na spletni strani časopisa ♦ ima zanimivo/aktualno temo		Če je kandidat poved dopolnil z dvema utemeljitvama, od katerih je ena pravilna, druga pa napačna, je rešitev napačna.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ ne razodeva ♦ objektivno		1 za obe pravilni rešitvi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ C		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6.1	2	♦ 4 ♦ 3 ♦ 5 ♦ 1 ♦ 2		5 pravih rešitev = 2 4, 3 pravih rešitev = 1
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Rusjanova/pilotova smrt ♦ pogreb Edvarda Rusjana (v Beogradu)		
6.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ z izdelavo Mercép-Rusjanovega letala ♦ uspeh bratov Rusjan v Zagrebu ♦ Fotografija je povezana s krstnim letom v (Črnomercu pri) Zagrebu. ♦ polet letala 13. novembra v Zagrebu		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	1	♦ pripovedovanje		

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	♦ DA ♦ DA ♦ NE ♦ NE		4 pravih rešitev = 2 3, 2 pravih rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9.1	1	po smislu, npr., ena od: ♦ sta ga zgradila Edvard in Jože Rusjan ♦ sta ga brata Rusjan poimenovala Eda I / se je imenovalo Eda I ♦ je bilo dolgo 12 metrov / je bilo dvokrilec z osemmetrskim razponom kril ♦ se je kasneje razbilo ob trku v konjsko vprego		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ ju njun oče ni več mogel finančno podpirati ♦ ju je tja povabil Mihajlo Merčep		
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ ga je zadel močan sunek vetra ♦ ga je veter prelomil na pol / (močno) poškodoval ♦ se je uspešno dvignilo na višino 100 metrov in nekaj časa letelo nad desnim bregom reke		
9.2	1	♦ B		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	4	po smislu, npr., ena od: ♦ Brata Rusjan in Merčep so pripotovali v Beograd, da bi spodbudili prodajo svojega letala. Vendar zaradi slabega vremena poleta niso mogli opraviti po prvotnem načrtu. Ljudje so njihovo letalo imenovali čudežni letalni stroj, ker se je letalstvo šele razvijalo in je veliko ljudi dvomilo o uspehu. ♦ V Beograd so pripotovali zaradi turneje po Balkanu, s katero so hoteli vzbuditi zanimanje potencialnih kupcev. Ampak tam so naleteli na močan veter, ki je skoraj preprečil načrtovani polet in povzročil Rusjanovo nesrečo. Ljudje so letalo imeli za čudežni stroj, ker je bilo zanje nekaj nenavadnega in novega.		1 za navedbo namena (pridobitev kupcev, prodaja letala) 1 za navedbo težav (slabo vreme, močan veter) 1 za mnenje o poimenovanju 1 za jezikovno pravilnost vsaj dveh povedi Jezikovno pravilnost ocenjujemo, če je kandidat za pomensko ustreznost dobil vsaj 2 točki.
	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Sprejel jih je (jugoslovanski) kralj (Peter). ♦ kraljev sprejem	♦ veličasten/množičen pogreb	
10.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ Zbralo se je veliko ljudi. ♦ Množica je dogodek spremljala z ovacijami. ♦ navdušenje množice		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	po smislu, npr., ena od: ♦ Tvegane odločitve, ki so jih sprejemali pionirji na različnih področjih, so bile po mojem mnenju neizogibne. Samo tako so lahko preizkušali svoje iznajdbe in jih izpopolnjevali. ♦ Tvegane odločitve se mi zdijo lahkomišelnost in nepotrebne. Ljudje so s tovrstnim vedenjem pogosto ogrožali ne le sebe, ampak tudi druge. Včasih pa so drznost plačali celo z življenjem. ♦ Pionirji so bili po mojem mnenju zelo pogumni. Da bi družbi omogočili razvoj, so se bili pripravljeni celo žrtvovati. Brez takih ljudi ne bi bilo nobenega pravega napredka.		1 za pomensko ustreznost utemeljene povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12.1	1	♦ prvem ♦ 2./drugem		1 za obe pravilni rešitvi
12.2	2	♦ B ♦ C ♦ E		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Če je kandidat označil več kot tri trditve, se naloga oceni z 0 točkami.
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ 3 ♦ 1 ♦ 2 ♦ 5		4 pravilne rešitve = 2 3, 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
14	2	ena od: ♦ (z) letalom/letalo ♦ vzlet ♦ poletu/polet ♦ letalstva/letalstvo	♦ (je) vzletel/ vzleteti	3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
15.1	2	♦ mariborsko ♦ brniškem ♦ beograjsko		3 pravilne rešitve = 2 2 pravilni rešitvi = 1 Upoštevamo samo pravopisno pravilne rešitve.
15.2	1	♦ A		
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
16.1	1	♦ 2 ♦ 1		1 za obe pravilni rešitvi
16.2	2	♦ se zberejo / zberejo se	♦ se bodo zbrali / zbrali se bodo	1 za vsako rešitev
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
17.1	1	♦ B		
17.2	1	♦ samo/le/zgolj/komaj		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
18	3	♦ 9. januarja pa se je Edvard odločil za let, čeprav/četudi/kljub temu da je bilo vreme neugodno.		1 za ustrezno pretvorbo prve povedi 1 za ustrezno pretvorbo druge povedi
		♦ 9. januarja pa se je Edvard odločil, da bo poletel/vzletel/letel.		1 za jezikovno pravilnost vsaj ene ustrezno pretvorjene povedi

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
19.1	1	♦ B		
19.2	1	po smislu, npr., ena od: ♦ tvorjenka iz priredne besedne zveze ♦ Ker sta besedi v enakovrednem razmerju. ♦ Njena skladijska podstava je priredno zložena. ♦ Ker je nastala iz besedne zveze Avstrija in Ogrska.		
Skupaj	2			

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
20			
Ustreznost besedilni vrsti	1	♦ naslov besedila (Predstavitev ni ustrezen naslov – v naslovu mora biti izražena tema)	Besedilo ima lahko poleg naslova še nad-/podnaslov, navedbo mesta in časa objave ter podpis.
	1	♦ obseg besedila in členitev na odstavke	1 točka za najmanj 90 besed
	2	♦ podatki o osebi: – videz (npr. postaven, vitek, temnolas, brki in brada) – družina (npr. oče sodar, več otrok)	najmanj 4 podatki = 2 3, 2 podatka = 1
Vsebina	2	♦ značaj (npr. ustvarjalen, natančen, pogumen/neustrašen, dojemljiv za izzive)	najmanj 3 podatki = 2 2 podatka = 1
	2	♦ življenje in dosežki: – pomembni dogodki iz življenja (npr. rojen v Trstu, selitev v Zagreb, obisk Beograda, letalska nesreča) – dosežki (npr. prvi slovenski letalec, izdelava lastnega kolesa)	najmanj 4 podatki o obeh podtemah = 2 3, 2 podatka = 1 Če je kandidat navedel samo dogodke iz življenja ali samo dosežke, dobi največ 1 točko.
	2	♦ jezikovna pravilnost	3 napake = – 1 točka, do 0 točk
Jezikovna ustreznost in pravilnost	2	♦ slogovna ustreznost – natančnost pri navajanju podatkov – skladnost z navodili – opisovalno oziroma pripovedovalno besedilo – enogovorno publicistično besedilo brez prvin uradnega pisma – brez ponavljanja besed/besednih zvez	Za vsako vrsto slogovne neustreznosti odštejemo 1 točko, do 0 točk. Jezikovno pravilnost in slogovno ustreznost vrednotimo samo, če je kandidat za vsebino dobil vsaj 3 točke.
	12	Če je kandidat napisal besedilo druge besedilne vrste, se naloga ovrednoti z 0 točkami.	

Primer predstavitve osebe

EDVARD RUSJAN (1886–1911)

Edvard Rusjan je bil prvi slovenski motorni pilot. Izhajal je iz obrtniške družine z več otroki. Bil je postaven in čednega obraza. Imel je brke in brado.

Že od mladostnih let sta ga odlikovali ustvarjalnost in natančnost. Bil je zagnan načrtovalec, konstruktor in graditelj letal, poleg tega pa je svoje iznajdbe tudi preizkušal. Ni se bal izzivov, ampak je pogumno sledil svojim sanjam.

Naš prvi letalec se je rodil leta 1886 v Trstu. Kasneje so se Rusjanovi preselili v Gorico in oče je tam odprl sodarsko delavnico. Najprej se je ukvarjal s kolesarstvom in celo sam izdelal svoje kolo. Skupaj z bratom je izdelal več letal najprej v Gorici, nato pa še v Zagrebu. Tja se je preselil leta 1909, ker mu je zagrebški podjetnik Merčep pomagal pri uresničevanju načrtov. Njegovo pionirsko delo je bilo odmevno tako v Avstro-Ogrski kot v okoliških državah. Leta 1911 so brata Rusjan in Merčep svoje letalo želeli predstaviti tudi v Beogradu. Rusjan ljudi ni hotel razočarati, zato se je kljub slabemu vremenu odločil za polet. Med pristajanjem je strmoglavil in umrl.

IZPITNA POLA 2

1. Vodena interpretacija: Irena Velikonja, Normalna družina ... pa kaj še! (odlomek), Ponočevanje

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatuvi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredeleitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive.	
	Opredeleitev je napačna.	Odlomek je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o ponočevanju.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o dogodku. Vsebuje tudi elemente dramatike, prisoten je namreč dialog.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o tem, kako Tjaša ponoči predrami svojega brata. Na dvorišču se poleg nje majo starejši brat Matej. Rada bi, da jima pripovedovalec odklene vhodna vrata. Ta se odthotapi mimo spalnice, prepričan, da starša spita. A oče otroke zaloti in prižge luč. Mama očita oče gleda tudi mlajšega sina. Oče je bedel in čakal na svoja otroka, ponočnjaka. Nanju je bil besen. Ko hčer povleče za roko, Matej izgubi ravnotežje, a ga oče prestreže. Tedaj se pripovedovalec zave, da kalijo nočni mir, in zapre vrata, da ne bi kateri izmed sosedov poklical policije. Zaskrbljena mama skuša Mateja spraviti v posteljo, oče pa vzklika, kam so prišli.
	Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje, kako se skušata ponoči Tjaša in Matej na skrivaj vrniti domov. Zasači ju oče in pobesni, mlajši brat pa se boji, da bo prišla policija.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek pripoveduje o družini, v kateri dva izmed treh otrok ponočujeta. Njun brat ju skuša spustiti v hišo brez vednosti staršev, a jih odkrijejo. Oče je besen.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek pripoveduje o tem, kako se Tjaša in Matej skušata ponoči vtihotapiti v hišo s pomočjo pripovedovalca. Ponočnjaka pri tem zalotijo starši, ki so bedeli in ju čakali. Zaskrbljena mama bi Mateja rada spravila v posteljo, oče pa besen kriči. Pripovedovalec zapre vrata, da jih ne bi slišali sosede.

Razlaga pripovedovalčevega doživljanja (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec se boji brata in sestre, ker mečeta kamenčke v okno.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec skuša rešiti sestro Tjašo in brata Mateja, a jih presenetijo starši. Pripovedovalec je na začetku odlomka zelo zaspan, zmeden, nato pa le skuša pomagati bratu in sestri. Zaveda se, da je za to delo potrebna velika mera previdnosti. Ko jih zalotijo, mu je nerodno zaradi očetovega kričanja.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Pripovedovalec sprva ne razume prav dobro, kaj bi sestra rada, ker se je komaj predramil in zato ni zbran. Naposled se mu posveti, da brat in sestra potrebujeta njegovo pomoč, ker so vrata zaklenjena. Zaveda se, da mora biti precej previden in da ne sme zbuditi staršev. Dobro ve, da bi očeta predramil že najmanjši hrup kamenčkov, zato skuša biti karseda tiho. Ko jih starši zalotijo, se ne izgovarja; ve namreč, da to v tistem trenutku ne bi bilo smiselno. Ker oče glasno besni, ga skrbi, da bi jih slišali sosedje in poklicali policijo.

Razlaga reševanja težav (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Pripovedovalec brani sestro in brata pred očetom, ker se boji zanju.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Pripovedovalec bi rad pomagal sestri in bratu. Zaspani pripovedovalec skuša razumeti sestrine kretnje. Po prstih se previdno odtiho tapo po stopnicah, da ne bi zbudil staršev. Pogumno odkoraka proti vratom. Kasneje nemo opazuje očetov izbruh, zapre tudi vrata, da se očeta ne bi slišalo po celem naselju.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Fant skuša pomagati po svojih najboljših močeh. Čeprav je še zaspan, se zelo previdno odpravi mimo spalnice do vhodnih vrat, kajti zaveda se, da ne sme zbuditi staršev. Zapleteno družinsko situacijo pomaga reševati tudi tako, da zapre hišna vrata, ker želi preprečiti, da bi se očetovo kričanje slišalo po soseski. Zaveda se namreč, da je kaljenje nočnega miru kaznivo.

Razlaga pogleda starih na dogajanje (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Starši so veseli nočnega prihoda svojih otrok.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna. Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Matej in Tjaša ponočujeta, mlajši brat bi jima rad pomagal. Oče in mama sta jezna, ker sta dolgo bedela in čakala. Oče je besen, kriči, da je celo noč bedel kot kakšen bedak in čakal, kdaj se bosta mali pijanduri priklatlili domov. Tjašo povleče v predsobo, Mateja pa spretno prestreže, da ne pade. V maminem glasu je sled sočutja, Mateja želi spraviti v posteljo.
2	Razlaga je jasna, natančna.	Oče in mama otroke zalotita med tihotapljenjem v hišo, ker nista spala. Oče se razjezi, ker ga je skrbelo. Dolgo je bedel in čakal, kdaj se bosta Tjaša in Matej vrnila. Besen zato zgrabi Tjašo in jo povleče v hišo, Mateja pa v zadnjem hipu prestreže, da ne pade. Oče je zelo razburjen, kar razberemo iz njegovih vzlikov. Čeprav mora biti ponoči mir, kriči. Tudi mama sprva otrokom namenjuje očitačo pogled, a se odzove bolj umirjeno, celo ljubeče, sočutno in usmiljeno ter želi Mateja čim prej spraviti spat.

Citirana poved (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Citata ni. Citat ni smiselno povezan z razlago.	»Hopa, kaj pa imamo tu!«
1	Citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. Namesto citata je opisan primer.	»Kam smo prišli! Kam smo prišli!« Oče je obupano vzklikal, kam so prišli, ker ni vedel, kaj storiti.
2	Citat je natančno v skladu z razlago.	»Celo noč bedim kot kakšen bedak in čakam, kdaj se bosta mali pijanduri priklatlili domov!«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Mlajši brat skuša pomagati sorojencema, ker ga skrbi zanju, oče in mama pa sta razočarana in hkrati razburjena zaradi neodgovornega ravnanja otrok.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Mnenje o dečkovem ravnanju (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Deček v odlomku je vesel, ker ga ima sestra zelo rada.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Prav je, da je deček skušal pomagati bratu in sestri, ki sta se znašla v neprijetni situaciji.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Deček je v odlomku ravnal tako, kot bi najverjetneje marsikateri od nas, ki imamo sestre in brate. Brez obotavljanja jima je šel odpret vrata, ker je vedel, da potrebujeta njegovo pomoč. Ko pa jih je zalotil oče, je po svoje dobro, da se ni izgovarjal, saj bi lahko tako očeta še dodatno razjezil. Tudi njegovo ravnanje na koncu odlomka se mi zdi odgovorno in dokaj zrelo: kot edini v družini se namreč zave, da jim to razburjanje in kričanje ponoči lahko nakopljeta dodatne težave s sosedi.

Presoja medsebojne pomoči mladih (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Presoja ni izražena. Presoja je izražena kot skopa trditev/ni povezana z odlomkom.	Ljudje si moramo vedno pomagati med seboj.
1	Presoja je nejasna, ni razložena/nakazana je v primeru iz življenja.	Tudi mi smo si še kot otroci v družini radi pomagali, ker nismo hoteli, da bi za vse spraševali svoje starše.
2	Presoja je jasna, razložena.	Večina najstnikov si tudi dandanes zna priskočiti na pomoč, ko je treba. Pogosto zaščitimo drug drugega, da potem nimamo težav s starši, učitelji ali drugimi odraslimi. Včasih zato tudi kaj zamolčimo ali se celo zlažemo. Še posebej pa je pomembno, da si pomagamo v družini.

Utemeljitev presoje s primerom iz življenja (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemljuje presoje.	Tudi moj znanec je rad izostajal od doma. Skrbna mama se je pogosto jokala, on pa se je smejal.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Imam starejšega brata. Pogosto se prepirava, a ko kateri od naju kaj ušpiči, si pomagava.
2	Primer je opisan.	Še kako dobro se spomnim ponočevanja svoje sestre, ki se je izmuznila iz hiše, da je lahko večer preživela s svojim fantom. Tega ji starši seveda niso dovolili. Sama sem ji pri tem pomagala in potem celo noč pazila, da mama in oče njene odsotnosti nista opazila. Sestra se je vrnila šele proti jutru. O tem sva obe molčali. Starši še danes ne vedo, kaj se je zgodilo.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost
2	Pravopisna pravilnost
2	Slogovna ustreznost

Za vse velja:

Točke	Merila
0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.

2. Samostojna interpretacija: Stella Kos, KOZARČEK PREVEČ (odlomek)

Primeri v moderiranem točkovniku so ilustrativni – v kandidatovi interpretaciji ocenimo kot ustrezne vse zapise, ki navedenim primerom ustrezajo po taksonomski stopnji zahtevnosti.

Opredelitev odlomka glede na književno zvrst (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Ni opredelitive. Opredelitev je napačna.	Odlomek je lirika.
1	Zvrst je poimenovana.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o pogovoru med materjo in hčerama.
2	Zvrst je poimenovana, navedena je tudi značilnost zvrsti v odlomku.	Odlomek je epski, saj pripoveduje o dogodku. Vsebuje tudi elemente dramatike, saj je prisoten dialog.

Povzetek odlomka (Znanje in razumevanje)

Točke	Merila	Primer
4		
0	Ni povzetka, ni obnove.	
1	Obnova odlomka z vsebinsko napako.	
2	Obnova odlomka brez vsebinske napake. Povzetek odlomka z vsebinsko napako.	Odlomek pripoveduje o prepiru med materjo in hčerama, ker je ena izmed njiju noseča – zanosila je pred sprejemnimi izpiti, kar za mater pomeni izdajo, zato jo udari in prekolne. Starejša hči Gabriella bi rada zadržala mamo, da ne bi udarila njene sestre, in mlajšo sestro Izabello, da ne bi odšla od doma, a je vse zaman. V družinski prepir poseže sosed in reši situacijo.
3	V povzetek niso vključeni vsi glavni motivi odlomka.	Odlomek pripoveduje o prepiru med Tanjo in njenima hčerama: mlajšo Izabello, ki je zanosila, in starejšo Gabriello. Mati meni, da jo je Izabella izdala s tem, da je zanosila, ko bi morala opraviti sprejemne izpite. Hčer žali, udari in prekolne, a je Izabelli dovolj in odide.
4	Povzetek odlomka brez vsebinske napake.	Odlomek govori o prepiru med materjo in hčerama. Mlajša Izabella je zanosila tik pred sprejemnimi izpiti. Za mamo je to izdaja, Izabello žali, jo tudi udari in prekolne dan njenega rojstva, Gabrielli pa očita slab zgled. Sosea skuša pomiriti strasti, kasneje pa le nemočno opazuje prepir. Starejša sestra si želi, da Izabella ostane doma, a mlajša se odloči, da bo odšla.

Prepoznavna – izbira problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Problem ni izbran. Literarna prvina ni izbrana.	
1	Izbran je problem, ki je v odlomku samo nakazan. Izbrana je prvina, ki ni bistveno povezana z osrednjo prvino.	nenačrtovana nosečnost
2	Izbran je problem, ki je smiselno povezan z osrednjim problemom. Izbrana je prvina, ki je smiselno povezana z osrednjo prvino.	materin odnos do hčera/nasilje/sramota
3	Izbran je osrednji problem odlomka. Izbrana je osrednja prvina odlomka. (Upoštevamo tudi poimenovanje v naslovu. Problem, izbran za ta vzorec samostojne interpretacije, je natisnjen krepko.)	materino sprejemanje hčérine nosečnosti

Razlaga izbranega problema/prvine (Razčlemba in razlaga)

Točke	Merila	Primer
3		
0	Razlage ni. Razlaga je napačna, ne ustreza odlomku.	Izabella se je odločila, da bo mami povedala za svojo nosečnost.
1	Razlaga je skopa/površna/hejasna.	Izabella vidi razjarjeno mamo in ne more razumeti, da jo je dejstvo o nosečnosti tako hudo prizadelo. Ko dobi klofuto, sklene, da bo odšla. Ne razume, zakaj se mama tako vede.
2	Parafraziran je ustrezen del odlomka.	Mama je do hčere nasilna. Pravi ji, da je prasiča nevhvaležna, da ji je to nalašč naredila, samo da bi jo uničila. Nosečnost dojema kot sramoto in zato hčer celo udari.
3	Razlaga je jasna, natančna.	Ko Tanja izve, da je Izabella noseča, je besna, ker je prepričana, da jo je izdala. Do nje se vede nasilno, po obrazu jo namreč udari s torbico. Zmeja jo z grobimi besedami, ker je prepričana, da je hči zanosila, samo da bi ji uničila življenje. Po materinem mnenju je Izabella s svojim nepremišljenim dejanjem poskrbela za največjo sramoto v kraju, saj ne bo nadaljevanja šolanja. Za Izabelino nosečnost okrivi celo starejšo hčer, češ da naj bi ji ne bila dober zgled. Tanjina jeza se stopnjuje. Ko se reši prijema starejše hčere, Izabelli prisoli močno zaušnico. Ker je tako močno razvnet, prekolne dan, ko je rodila Izabello, in jo napodi od doma. Hči zaradi takega odziva zelo trpi, zato se na koncu odloči, da bo odšla.

Utemeljitev razlage s primerom iz odlomka (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Primer ni opisan. Citata ni.	Njena modra torbica je padla po tleh, ko je roke uprla v boke.
1	Opisani primer/citat ni smiselno povezan z razlago. Opisani primer/citat ni natančno v skladu z razlago, a je smiselno povezan z njo. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Boš branila to lajdro?« / »Preklet naj bo dan, ko sem te rodila!«
2	Opisani primer/citat je natančno v skladu z razlago. (Opisani primer se ne upošteva, če je v razlagi že parafraziran del odlomka.)	»Ne vidiš, da mi je uničila življenje in poskrbela za največjo sramoto na Brezovici?!« / »Prasica nehvaležna!« / »To si mi nalašč naredila! Samo da bi me uničila!«

Povzetek ugotovitev (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Povzetka ni. Povzetek se ne nanaša na razlago, ampak npr. na zunanje dogajanje v odlomku (ponovljen je začetni povzetek).	
2	Povzetek se nanaša na razlago.	Tanja noče in ne more sprejeti nosečnosti svoje mlajše hčere Izabelle, ker je prepričana, da je zanosila samo zato, da bi jo uničila.
(0 točk ali 2 točki, vmesnih točk ni.)		

Lastno mnenje o problemu/prvini v odlomku (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Izabella ne bi smela priznati mami, da je noseča.
1	Mnenje je nejasno, pomanjkljivo, ni razloženo.	Tanja ni ravnala prav, ko je hčeri zamerila nosečnost. Namesto da bi jo tolažila, jo je v navalu jeze žalila in bila do nje nasilna. Mati je tudi kriva, da je hči zapustila dom.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Menim, da je mati pretiravala, ko se je tako jezila na hčer, jo žalila in celo udarila. Ni je bilo sram ne pred sosedo ne pred starejšo hčerjo Gabriello, kateri je celo očitala, da je sokriva za Izabelin položaj. Tanja je zelo egoistična, skrbi jo le lasten ugled, prav nič pa je ne zanimajo Izabellina čustva. Verjetno bi bilo drugače, če bi se s hčerama mirno pogovorila in počasi sprejela dejstvo, da bo postala babica.

Lastno mnenje o problemu/prvini na splošno (aktualizacija) (Sinteza in vrednotenje)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Mnenje ni izraženo. Mnenje je izraženo kot skopa trditev/ni povezano z odlomkom.	Starši ne želijo reševati težav svojih otrok.
1	Mnenje je nejasno, ni razloženo/nakazano je v primeru iz življenja.	V vsakdanjem življenju opažam, da se starši pogosto odločajo namesto otroka, tudi polnoletnega. Ne pustijo mu samostojnosti.
2	Mnenje je jasno, razloženo.	Mnogi starši ne najdejo skupnega jezika s svojimi odrasčajočimi otroki. Radi bi jim sicer omogočili dostojno življenje, a so zadovoljni le, če otroci delajo tako, kot jim sami zapovedujejo. Polnoletni otroci potrebujejo svobodo, čeprav nimajo veliko življenjskih izkušenj. Starši ne bi smeli odločati namesto njih, temveč bi morali podpirati njihove odločitve.

Utemeljitev mnenja s primerom iz lastnih/tujih izkušenj ali iz kakega drugega književnega besedila (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila	Primer
2		
0	Naveden ni noben primer. Naveden je primer, ki ne utemeljuje mnenja.	Moja mama je bila zelo mlada, ko je imela prvega otroka.
1	Primer je samo imenovan/nakazan.	Tudi naša sosedja je podobno kot Tanja v odlomku udarila svojo hčer, ker ji ni povedala za prezgodnjo nosečnost. Hči se je potem preselila k svojemu partnerju in z materjo imata zelo hladen odnos.
2	Primer je opisan.	Spomnim se pripovedovanja o noseči študentki, ki je bivala v študentskem domu v slovenski prestolnici. Doma je bila s podeželja, in ko so starši izvedeli, da je noseča, so se ji odpovedali. Bali so se, kaj bodo rekli sosedje, in doma ni bila zaželeno. Morala se je zaposliti, vendar študija ni opustila. Sklenila je, da bo pač sama skrbela za otroka.

Logična členitev (Predstavitev dejstev in stališč)

Točke	Merila
2	
0	Besedilo ni logično členjeno, ni koherentno.
1	Besedilo je logično členjeno, ni koherentno. Besedilo je koherentno, ni logično členjeno.
2	Besedilo je logično členjeno in koherentno.

Jezikovna pravilnost, slogovna ustreznost

Točke	Merila	Točke	Merila
2	Slovnicična pravilnost	0	Veliko raznovrstnih napak, ki se ponavljajo.
2	Pravopisna pravilnost	1	Več raznovrstnih napak, ki se v glavnem ne ponavljajo.
2	Slogovna ustreznost	2	Le nekatere vrste napak, ki se praviloma ne ponavljajo.

Za vse velja:

Dodatna navodila:

- Če kandidat piše obe interpretaciji, ocenimo prvo.
- Če piše interpretacijo na konceptni list, pri vrednotenju ne odbijemo točk.
- Če napiše manj kot 400 besed, lahko pri zgradbi doseže največ eno točko; če napiše manj kot 200 besed, lahko pri JPSU doseže največ tri točke.
- Za izvirni naslov samostojne interpretacije prištejemo skupnemu seštevku točk eno točko do največjega možnega števila (30).